

Strategi for bekæmpelse af spildkartofler og rodukrudt

Emil Koch Pedersen, Agronom (cand. agro.) & planteavlskonsulent
v/BJ-Agro

16. december 2025

A decorative graphic at the bottom of the slide. It features a horizontal bar composed of alternating green and dark green diagonal stripes. Above this bar is a dashed, wavy line that spans across the width of the slide. The text 'BJ-Agro' is positioned on the right side of the slide, above the striped bar.

BJ-Agro

Agenda

- Stigende problemer med spildkartofler og rodukrudt – hvorfor?
- Hvad kan vi gøre i marken?
- Hvilke værktøjer har vi til rådighed?
- Forsøgsresultater
- Droner og AI

Bekæmpelse af spildkartofler er vigtigere end nogensinde!

- Der spildes rigtigt mange kartofler ved høst = **økonomisk tab i sig selv**
- Op til 450.000 pr. ha (gns. 125.000) !
- Alt for mange overlever – typisk 10-30 %
- Problem 1: ”Falsk sædskifte” => opformerer sygdomme & skadegørere i jorden (rodfiltsvamp, phoma, fusarium, black dot, skimmel, bladplet, nematoder mm)
- Problem 2: Smittekilder => **skimmel**, virus, erwinia, coloradobiller mv.
- Problem 3: Generer i andre afgrøder => udbyttetab

Flere problemer med spildkartofler og rodukrudt – hvorfor?

- Mildere/kortere vintre
- Mindre glyphosat
- Flere ”skjul” = efter/mellemafgrøder
- Mindre jord-/stubbearbejdning
- Mindre kartofler (babykartofler)
- Højt ydende stivelsessorter afsætter mange knolde...
- Presset optagningskapacitet giver spild
- Ekstreme forhold tørt/vådt

Frost skal der til!

- Afhængig af stivelsesindhold kræves min. -3 til -7 C, som "startfrost" og derefter samlet sum på min. 50 frosttimer (eller 25 timer x -2 C)
- Pludselig frost bedst – langsom temperaturfald hærder knolde – (øger sukkerindholdet)
- Store knolde langt sværere at fryse igennem end små
- De fleste knolde findes i 0-15 cm. Men effektiv skal frosten ned i minimum 30 cm
- Ved div. dækning kræves mere frost (jord, top, ukrudt, vintersæd mv.)

Mekanisk jordbearbejdning ift. spildkartofler

- Anbefalet redskab: Dybdeharve/grubber eller stubharve bringer knolde med op
- Undgå:
 - Pløjning og fræsning = NO-GO!
 - Fræser → findeler knolde, hvilket øger risikoen for flere planter næste år
 - Tallerkenharve → Skærer knolde i stykker og tildækker dem med jord
 - For mange overkørsler medfører tildækninger!

Sædskiftet - strategi mod spildknolde og rod ukrudt i kommende afgrøder

- Aktiv indsats i efterfølgende afgrøder for at reducere problemer.
- Rug og vinterbyg konkurrerer bedst af kornafgrøderne –
 - Ved vintersæd på stubmark før kartofler: Vent med såning til spildkartoflerne har skudt så de kan sprøjtes ned med glyphosat.
- Husk majs, roer og grøntsagsafgrøder har dårlig konkurrenceevne!
- Glyphosat før høst er effektivt – kun muligt i foderkorn uden udlæg!

Agro

Kemisk bekæmpelse i korn

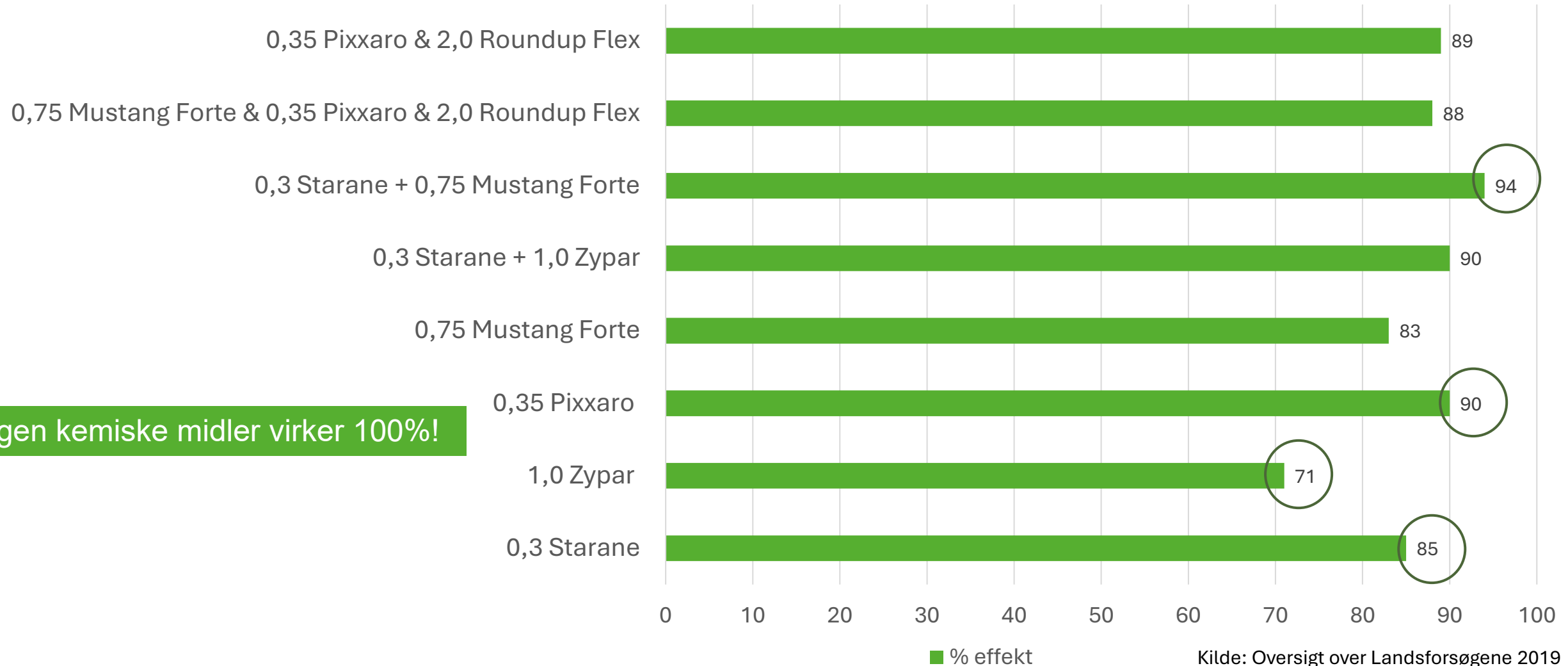
- Flere midler har fine effekter på rodukrudt og spildkartofler
- Landforsøgsserie udført i 2018 og 2019 mod spildkartofler i korn
- Landsforsøgsserie udført gennem 3 år mod bekæmpelse af rodukrudt i korn

Effekt mod spildkartofler i korn

Landsforsøg gns 2 forsøg 2019

% effekt omkring 1. juli

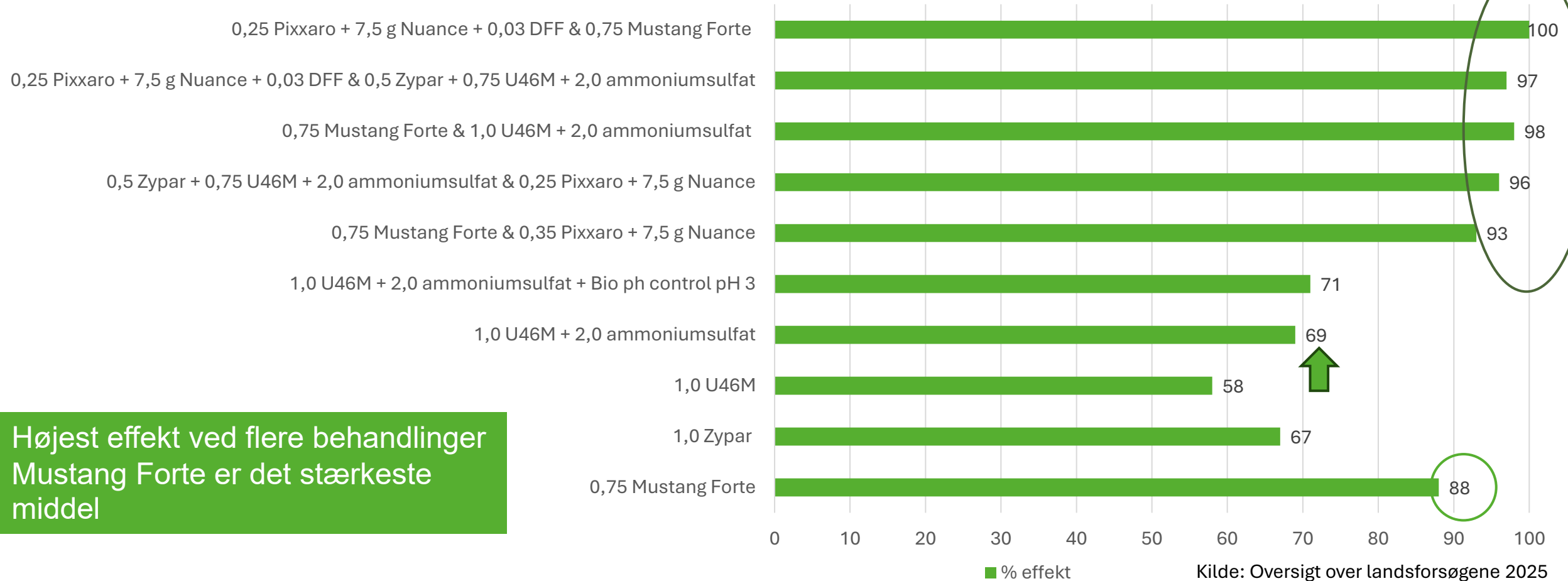

Ingen kemiske midler virker 100%!

Bekæmpelse af gråbynke i korn

Landsforsøg gns af 4 forsøg 2025

% effekt gråbynke

Højest effekt ved flere behandlinger
Mustang Forte er det stærkeste
middel

Konklusion på landsforsøgsserien med rodukrudt

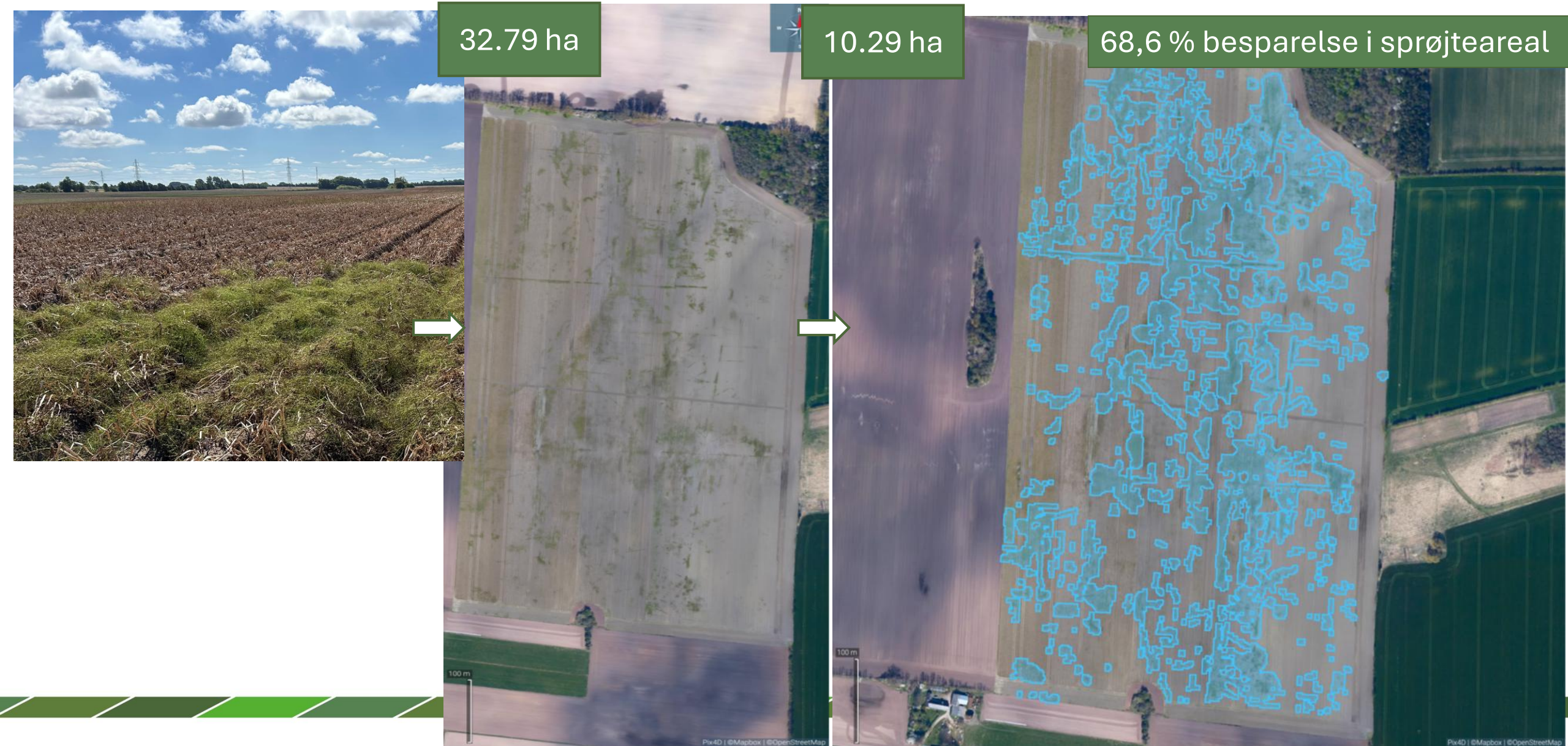
- Forsøg over tre år viser, at én behandling giver:
 - Gennemsnitligt lavere effekt
 - Større variation
- To behandlinger:
 - Øger effekten til over 90 procent
 - Kompenserer for variationer i plantens udvikling
- Tidspunktet for behandling har betydning:
 - For tidlig behandling rammer ikke alle sideskud, der senere kommer frem
 - For sen behandling kan betyde, at planterne bliver for store og kraftige, hvilket sænker effekten

Spotsprøjtning ved hjælp af droner og AI

- ”Nyt” værktøj til detektering af ukrudt
- Spildkartofler, rodukrudt som tidsler og bynke kan dikteres via kortet
- Dronerne er blevet billigere og bedre
- Bedre AI til at kortlægge overflyvningerne – fx CropUp
- Hurtigere responstid nu 2-3 dage i stedet for 14 dage
- 60%-90% kemibesparelse er en mulighed afhængig af omfanget

- Kan fint gøres i korn
- Kartoffler kan være svære at flyve i sammenlignet med fx vårbyg men det er muligt at kortlægge rodukrudtet
- Kortene kan gennembruges, fordi fx tidsler er svære at bekæmpe

Eksempel på monitorering af agerpadderokker efter nedvisning af kartofler ved hjælp af droneoverflyvning

Tak for jeres opmærksomhed

BJ-Agro

The bottom of the slide features a decorative horizontal bar composed of alternating green and dark green diagonal stripes. Above this bar, a light gray dashed line forms a wavy, horizontal shape. To the right of this shape, the text 'BJ-Agro' is displayed in a bold, green, sans-serif font.